

ACD 1 4 1 3 0 0 7

datum 1 2 Jan 1979

CG 1 4 1 2 5 4 1

ex.nr.: /

ex. 1: PA/CO

2: HK

Notitie HK

Datum : 10 januari 1979

Betreft : Operatie Porselein

van Binn. Zaken

1. Gesprek van H.BVD en HK met Minister en S.G. Mr.
d.d. 9 januari 1979.

KAX
1412541

Aan de hand van de d.d. 4 januari 1979 aan de Minister gezonden notitie informeert H.BVD deze over de Operatie Porselein.

De Minister verklaart zich akkoord met het eenmaal per twee jaar opstellen van de lijst met namen.

De S.G. vraagt zich af of het om politieke motieven, wanneer onverhoopt iets naar buiten omtrent de lijst met namen en de normen die hiervoor worden gehanteerd, mocht bekend worden, niet verstandig zou zijn op de lijst ook namen van rechts-extremistische figuren op te nemen.

H.BVD merkt op dat de betrokkenen dan wel moeten voldoen aan hetgeen is gesteld in de artt. 24 BBBG en/of 57 OWN, de ter toepassing daarvan vastgestelde normen in relatie met de casuspositie die door Minister op 29 december 1976 werd aangegeven.

Na enige discussie hierover komen de Minister en de S.G. tot de vaststelling dat het toch wenselijk is dat een lijst met namen van rechts-extremistische personen wordt opgesteld, die voor het geval zich een situatie voordoet dat bij afkondiging van de BUT hun internering wenselijk en mogelijk is, aan deze maatregel zullen worden onderworpen.

De Minister krijgt deze lijst met namen voorgelegd om deze van zijn handtekening te voorzien. De lijst zal dan niet aan de CdK's worden gezonden, maar bij de Dienst worden opgelegd.

De Minister plaatst vervolgens zijn handtekening onder de namenlijst Operatie Porselein 1978.

2. Gesprek HK met CvGP , Chef van de Afdeling Openbare Orde van de Directie Politie.

Na het gesprek met de Minister heb ik de lijst met namen Operatie Porselein in handen gesteld van de heer , met het verzoek hieromtrent de DG OO&V, Mr. te informeren.

Bij OO&V zal nu het nemen van de verdere administratieve handelingen worden begonnen en wordt zorggedragen dat de gegevens en papieren bij de CdK's worden gedeponseed.

Ik heb de aandacht van de heer gevestigd op de brief van de Minister van Binnenlandse Zaken, OO&V Afd. Politie nr. 56724 Kabinet d.d. 26 augustus 1965 en het antwoord van de Minister van Defensie daarop d.d. 6 oktober 1965, waarbij de heer van de sectie G 2 aangewezen is als de hoofdamtenaar met wie terzake van de toepassing van art. 24 BBBG en art. 57 OWN overleg kan worden gepleegd.

Ik wees hem erop dat de heer de ambtelijke dienst sinds enige jaren heeft verlaten. Ik kwam met de heer overeen dat wij bij de LAMID zullen nagaan op welke wijze hierin kan worden voorzien. Hierbij speelt eveneens een rol dat formaler de verantwoordelijkheid voor de opstelling van de namenlijst door Minister op 29 december 1976 aan H.BVD is opgedragen, terwijl deze voordien bij de DG OO&V berustte.

De heer vroeg hoe het gezien deze positie moet worden gehandeld t.a.v. personen, die OO&V op de lijst geplaatst wil zien.

Ik zei hem dat het in onze bedoeling ligt eenmaal in de twee jaar na 1 september met de werkzaamheden van het herzien van de lijst aan te vangen. De eerstvolgende keer zal dus zijn 1 september 1980.

W

Ik heb de heer gevraagd eventuele namen van OO&V-zijde kort voor deze datum voor te brengen.

3. Naar ik heb begrepen was het in het verleden gebruikelijk dat omtrent het opbrengen van namen op de Porselein-lijst door ons overleg werd gepleegd met de gemeentepolitiechefs c.q. Chef van ID'en of met de Districtscommandanten van de Rijkspolitie en dat dezulater omtrent de namen van de personen uit hun district of gemeente, die op de lijst werden geplaatst, werden geïnformeerd. Gezien de ons door de Minister van Binnenlandse Zaken in december 1976 toegekende verantwoordelijkheid meen ik dat hiermede niet moet worden voortgegaan.

Dit ook met het oog op de geheimhouding van de operatie en tevens in aanmerking genomen het feit dat er geen stukken meer bij de Burge-meesters worden gedeponseed.

Het lijkt mij niet nodig dat expressis verbis aan de betrokken politiechefs mede te delen.

Wel dienen de gegevens die na het laatst gepleegde overleg nog bij de Politie berusten, in de loop van het jaar bij gelegenheid van bezoeken van medewerkers van onze Dienst, te worden opgehaald.

10.1.1979

X

W

het is mij gebleken, dat pekkening moet worden gekozen met fouten, in de opgave van de namen. daarom beveel ik het volgende aan:

a) afbreken de lijst (bestaande uit de namen opgesteld door de District ID en de District ID) aan H.BVD wordt overgelegd dient deze aan de hand van de gegevens welke Reel in de Computer bevinden te worden gecontroleerd.

*al. i. onvoldoende!
KT/Hh.*

b) als er een typosummi van meer dan 1 week het tussen het lijst van H.BVD ter de lijst te het moment dat de lijst aan de Minister wordt overgelegd dient wederom van de presentatie van de lijst aan de Minister een zelfde controle met behulp van de Computer te worden uitgevoerd

HK 28.2.79.

Aan: HBVD

Van: HB

Betreft: Porseleinlijst en Extralijst 1983

Hierbij bied ik U de Porseleinlijst en de Extralijst 1983 aan.

Wijzigingen ten opzichte van de lijsten van 1980:

De Porseleinlijst

Afgevoerd zijn 43 personen. Een lijst van afvoeringen is bijgevoegd. De motieven voor het afvoeren van de personen in de categorie 57 (de "veiligheidsverdachten") zijn het ontbreken van actuele gegevens c.q. het niet meer van toepassing zijn van bepaalde verdenkingen. Het grote aantal af- en opvoeringen in de categorie 24 vindt zijn oorzaak in de veranderende opstelling van de CPN en de daarmee verband houdende gewijzigde interesse van de Dienst voor de CPN als zodanig.

Nieuw opgevoerd zijn 46 personen. Een lijst van opvoeringen is bijgevoegd.

De motieven voor het opvoeren van personen op de lijst zijn te vinden onder het kopje "omschrijving" van de Porseleinlijst.

Het totaal aantal op die lijst voorkomende personen bedraagt: 99.

De Extralijst

Nieuw opgevoerd zijn 3 personen en afgevoerd 7 personen.

Op deze lijst staan vrijwel alle rechtsextremistische personen van enige betekenis in Nederland.

Het totaal aantal op de Extralijst voorkomende personen bedraagt: 10 (was 14).

's-Gravenhage, 3 maart 1983

HB

Twee exemplaren vervaardigd.

Aan de Heer Minister

Van Hoofd B.V.D.

Betreft: de Porseleinlijst en de Extralijst 1983 .

Hierbij doe ik U ter vaststelling toekomen de Porseleinlijst en de Extralijst 1983.

De Porseleinlijst bevat de namen van personen die tijdens de Burgerlijke Uitzonderingstoestand danwel de Staat van Beleg voor de maatregelen van internering e.q. inbewaringstelling in aanmerking komen.

De Extralijst is overeenkomstig het verzoek van de Minister van Binnenlandse Zaken van 9 januari 1979 opgesteld.

De lijst bevat de namen van vrijwel alle rechtsextremistische personen van enige betekenis in Nederland.

De lijsten ontvang ik na ondertekening gaarne van U retour. De Porseleinlijst zend ik vervolgens ter verdere behandeling aan de DG O.O. en V.

De Extralijst wordt opgelegd bij mijn Dienst.

maart 1983

Twee exemplaren vervaardigd.

ex.nr.1: Operatie Porselein

2: Operatie Extra

Aan: Hoofd B.V.D.

Van: KA/

Betreft: de Operatie Porselein en de Operatie Extra

I. De wettelijke grondslag.

A. De Burgerlijke Uitzonderingstoestand.

Artikel 203 lid 1 van de Grondwet bepaalt dat in buitengewone omstandigheden de grondwettelijke bevoegdheden van organen van burgerlijk gezag t.o.v. de openbare orde en de politie geheel of ten dele kunnen overgaan op andere organen van burgerlijk gezag. De wet dient de wijze waarop en de gevallen waarin zulks kan geschieden alsmede de gevolgen daarvan te regelen. De door de Grondwet bedoelde wet is de Wet Buitengewone Bevoegdheden Burgerlijk Gezag (Wet BBBG), 1952. Artikel 1 van deze wet stelt dat ingeval van de rechtsorde en het volksbestaan bedreigende oproerige beweging, onlusten of soortgelijke stoornissen der openbare orde of van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, de toestand van verhoogde waakzaamheid dan wel de burgerlijke uitzonderingstoestand (BUT) kan worden ingesteld. Op grond van artikel 24 lid 1 van de Wet BBBG is tijdens de BUT de Minister van Binnenlandse Zaken en, indien onverwijld ingrijpen nodig is, de Commissaris der Koningin bevoegd ieder persoon ten aanzien van wie het gegrond vermoeden bestaat, dat hij de openbare orde in gevaar zal brengen, te doen interneren. Bij de algemene maatregel van bestuur van 25 november 1953 is voorts bepaald, dat de Minister en de Commissaris der Koningin de burgemeester opdracht kunnen geven bepaalde met name aangeduide personen te interneren door hen te (doen) aanhouden en overbrengen naar de bij die opdracht aangewezen interneringsinrichting.

B. De Staat van Beleg.

Artikel 202 lid 1 en 2 van de Grondwet bepaalt dat ter handhaving van de uit- of inwendige veiligheid, de staat van oorlog dan wel de staat van beleg kan worden afgekondigd. De wet dient de wijze waarop, de gevallen waarin alsmede de gevolgen daarvan te regelen. Bij die regeling kan worden bepaald dat de grondwettelijke bevoegdheden van het burgerlijk gezag ten opzichte van de openbare orde en de politie geheel of ten dele op het militair gezag overgaan en dat de burgerlijke overheden aan de militaire ondergeschikt worden. De door de Grondwet bedoelde wet is de Oorlogswet voor Nederland (OWN), 1964. Artikel 1 van deze wet stelt dat de staat van oorlog of de staat van beleg (SVB) kan worden afgekondigd in buitengewone omstandigheden indien de uitvoering van de militaire taak ter handhaving van de uit- of inwendige veiligheid dit noodzakelijk maken. Op grond van artikel 57 lid 1 OWN is het militair gezag tijdens de SVB bevoegd ieder persoon, ten aanzien van wie het gegrond vermoeden bestaat, dat hij de uit- of inwendige veiligheid in gevaar zal brengen, in bewaring van de Minister van Justitie of, indien en zolang dit niet mogelijk is, in militaire bewaring te stellen.

Volgens artikel 6 OVN blijven indien de SVB door de BUT is vooraafgegaan de in die toestand genomen interneringsmaatregelen van kracht, met dien verstande dat zij alsdan beschouwd worden als bewaring.

II. De Porseleinlijst en de Extra lijst.

Teneinde indien de BUT dan wel de SVB zijn afgekondigd met betrekking tot de dan te nemen maatregelen van internering c.q. in bewaringstelling slagvaardig te kunnen optreden, is het noodzakelijk deze maatregelen administratief en organisatorisch voor te bereiden. Hiertoe dienen, uitgaande van een tweetal casusposities die tot het afkondigen van zowel de BUT als de SVB kunnen leiden, de Operaties Porselein en Extra. De administratieve kern van deze operaties vormen de Porseleinlijst en de Extralijst. Deze lijsten bevatten de namen van personen die bij de afkondiging van de BUT dan wel de SVB voor internering c.q. inbewaringstelling in aanmerking komen.

A. De Porseleinlijst.

Op 29 december 1976 heeft de Minister van Binnenlandse Zaken bepaald, dat de casuspositie waarvan bij de Operatie Porselein dient te worden uitgegaan is "een afkondiging van de BUT in samenhang met een grote politieke druk of militaire dreiging van de Sovjetunie". Uitgaande van deze casuspositie en op basis van de hierna te noemen door de Minister vastgestelde selectienormen stelt de BVD, in overleg met het Directoraat Generaal voor Openbare Orde en Veiligheid, eenmaal in de twee jaar, een lijst samen van personen die voor de maatregel van internering c.q. inbewaringstelling in aanmerking komen. Tijdens de BUT kunnen die personen worden geïnterneerd ten aanzien van wie het gegronde vermoeden bestaat, dat zij de openbare orde in gevaar zullen brengen. Dezelfde personen kunnen ook tijdens de staat van beleg in bewaring worden gesteld. De selectienorm voor deze zgn. "openbare orde verdachten", zoals laatstelijk in 1976 door de Minister is vastgesteld, luidt:

"a. Algemeen criterium:

" Voor internering dan wel inbewaringstelling komen in aanmerking
" politiek extremistische personen, van wie op grond van hun rol
" in een organisatie of groepering, hun politieke hardheid en
" activiteiten, leiderscapaciteiten en relevante persoonlijke
" omstandigheden zoals leeftijd, lichamelijke conditie e.d. verwacht mag worden, dat zij in een uitzonderingstoestand activiteiten zullen ontwikkelen, welke leiden tot verstoring van de
" openbare orde.

"b. Categorieën:

" I. Van de CPN en haar hulporganisaties:

- " 1. Leden van het partijbestuur
- " 2. Hoofdbestuursleden van de hulporganisaties
- " 3. Leiding gevende functionarissen/leden in het partijpropaganda- en publiciteitsapparaat
- " 4. Andere functionarissen en leden, die voldoen aan het algemeen criterium

" II. Van de pro-Chinese communisten:

- " 5. Functionarissen/leden van pro-Chinese communistische organisaties, die voldoen aan het algemeen criterium

- " III. Van de overige politiek links-extremistische groeperingen:
" 6. Militante trotskisten
" 7. Militante anarchisten
" 8. Andere politiek-extremistische figuren, die voldoen aan het algemeen criterium.

Gelet op de 20 december 1976 vastgestelde casuspositie worden overigens geen namen meer op de Porselein-lijst opgevoerd van personen die in de categorieën II en III vallen.

Tijdens de SVB kunnen personen ten aanzien van wie het gegronde vermoeden bestaat, dat zij de uit- of inwendige veiligheid in gevaar zullen brengen, in bewaring worden gesteld. De hier bedoelde personen worden in twee categorieën onderscheiden. De eerste omvat de "openbare orde verdachten", welke ook tijdens de BUT geïnterneerd zullen worden. De tweede omvat die personen die geacht worden een directe bedreiging te vormen voor de veiligheid van de Staat, de zgn. "veiligheidsverdachten". De op deze categorie van toepassing zijnde selectienorm, zoals eveneens in 1976 door de Minister vastgesteld, luidt:

"Voor bewaring komen in aanmerking personen ten aanzien van wie op grond van hun huidige of vroegere, doch nog van actuele betekenis geachte activiteiten of gedragingen, de verwachting bestaat dat zij de vijand op enigerlei wijze hulp zullen verlenen.

De opvoering op de Porseleinlijst van personen die voor inbewaringstelling in aanmerking komen, geschiedt door de B.V.D. ingevolge een in 1965 tussen de Ministers van Binnenlandse Zaken en Defensie gemaakte afspraak.

De Porseleinlijst wordt door H.BVD ter goedkeuring aan de Minister van Binnenlandse Zaken voorgelegd.

B. De Extralijst.

Op 9 januari 1979 heeft de Minister van Binnenlandse Zaken bepaald (vrij vertaald), dat de casuspositie waarvan bij de Operatie Extra dient te worden uitgegaan is "een afkondiging van de BUT in samenhang met verstoring van de openbare orde of vrees daarvoor door rechtsextremistische personen". Uitgaande van deze casuspositie dient de BVD in overleg met het DG O. O. en V. éénmaal in de twee jaar een lijst op te stellen van personen die voor de maatregelen van internering c.q. inbewaringstelling in aanmerking komen. Aangezien de Minister geen nadere selectienormen heeft vastgesteld, figureren alle rechtsextremistische personen in Nederland op deze lijst. De Extralijst wordt door H.BVD ter goedkeuring aan de Minister voorgelegd.

/van enige betekenis

III. Verdere voorbereidende maatregelen

Bij de te nemen maatregelen van internering of inbewaringstelling zijn drie Ministers betrokken, t.w.: van Binnenlandse Zaken, van Defensie en van Justitie.

Terwille van de eenvormigheid en ter vermijding van organisatorische en administratieve problemen zijn deze Ministers destijds overeengekomen, dat de administratieve voorbereiding plaatsvindt onder beheer van de Minister van Binnenlandse Zaken, die hiermede de DG O.O. en V. heeft belast. De DG O.O. en V. ontvangt te dien einde de door de Minister goedgekeurde Porseleinlijst van H.BVD. De verdere administratieve voorbereiding van de operatie Porselein is door de DG O.O. en V. in handen gesteld van de Chef van de afd. Openbare Orde van de Directie Politie.

Deze draagt zorg, dat alle voor de Commissarissen der Koningin, burgemeesters en politiechefs bestemde bescheiden (instructies, lastgevingen en modelbevelen tot internering c.q. inbewaringstelling) worden samengesteld. Alle bescheiden - ook die welke bestemd zijn voor de burgemeesters en politiechefs - worden door hem in handen gegeven van de betrokken Commissaris der Koningin, die ze in bewaring houdt tot het moment dat tot uitvoering van de inbewaringstelling c.q. internering moet worden overgegaan. Voorts treedt hij in overleg met het Ministerie van Justitie over de aanwijzing van interneringsinrichtingen en de regeling van het vervoer naar deze inrichtingen van de te interneren c.q. in bewaring te stellen personen. Met betrekking tot de Operatie Extra heeft men het niet nodig geoordeeld verdergaande voorbereidende maatregelen te treffen dan het opstellen van een lijst van personen die voor internering c.q. inbewaringstelling in aanmerking komen. De Extralijst wordt dan ook opgelegd bij de BVD en wordt niet in handen gesteld van de DG O.O. en V.. De ratio hiervan is dat de casuspositie waarvan bij de operatie Extra wordt uitgegaan weinig reëel wordt geacht. De Extralijst is uitsluitend om politieke redenen opgesteld, nl. om indien onverhoopt iets van de Porseleinlijst, waarop uitsluitend linksextremistische personen voorkomen, bekend mocht worden, ook over een lijst met namen van rechtsextremistische personen te kunnen beschikken.

15 oktober 1980.